

Tadeusz Karol Chwałczyk (ur. 12 lipca 1933 r. w Rybniku), absolwent Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego (magister dziennikarstwa) i studiów podyplomowych Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (Instytut Badań Polonijnych).

Dziennikarz i publicysta Rozgłośni Polskiego Radia w Lublinie (1966-1982 i 1985-1990) oraz organizator i pierwszy szef Telewizji Lublin (1982-1985) – najpierw jako kierownik Redakcji Telewizyjnej Radia Lublin, a następnie kierownik Zespołu Twórczego Warszawskiego Ośrodka Telewizyjnego w Lublinie. Od października 1990 r. rencista, a potem emeryt. Zorganizował redakcję miesięcznika ilustrowanego „Welcome to Lublin”, będącego regionalnym tytułem ogólnopolskiej serii magazynów „Welcome

to...”, ukazujących się w 10 miastach wojewódzkich. W „Welcome to Lublin” był sekretarzem redakcji, a następnie redaktorem naczelnym. Wieloletni, aktywny współpracownik ogólnopolskich czasopism „Skrzydłata Polska” i „Aerokluby”.

Członek Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, Stowarzyszenia Dziennikarzy RP i Stowarzyszenia Autorów Polskich. Aktywnie uczestniczył w działalności dziennikarskich Klubów Twórczych – Publicystów Lotniczych, Zagadnień Polonijnych oraz Publicystyki Wojskowo-Obronnej, pełniąc funkcje organizacyjne.

Laureat wielu nagród dziennikarskich, m.in.: wyróżnienia Ministra Obrony Narodowej za audycje o tematyce wojskowej – 1969 i 1977, nagroda SDP za publicystykę polonijną – 1975, nagroda Klubu Publicystów Lotniczych „Pióro Ikara” za publicystykę lotniczą. Uczestnik prawie wszystkich Samolotowych Rajdów Dziennikarzy i Pilotów. Autor pozycji wydawniczych (głównie o tematyce lotniczej): *Bieszczadzkie szybowiska* (KAW Rzeszów – 1982), *Podlaskie skrzydła* (KAW Rzeszów – 1985), *Skrzydła Lubelszczyzny* (Muzeum Lubelskie – 1989), *Skrzydła na nartach* (Oficyna Wydawnicza ECHO – Warszawa 2007), *Medalowe wloty* (Oficyna Wydawnicza KAGERO – Lublin 2008) oraz współautor książki *Samoloty PWS* (Wydawnictwa Komunikacji i Łączności – Warszawa 1990). Do wydania przygotował następujące pozycje: *Ochota na latanie i inne opowiadania* oraz – po uzupełnieniach ilustracyjnych – *Nocne MOSTY*, a w końcowym stadium opracowania znajdują się *Żółtodzioby i orliki* oraz *Leksykon lotników Lubelszczyzny*.

Za pracę zawodową oraz zaangażowanie w działalność społeczną wyróżniony: Złotym Krzyżem Zasługi – 1982, Honorową Odznaką Polskiego Radia i Telewizji – 1977, medalem Dowództwa Wojsk Lotniczych „Zasłużonemu dla lotnictwa” – 1986, odznakami: Zasłużonego Działacza Kultury – 1981, Zasłużonego Działacza Lotnictwa Sportowego – 1972, dwukrotnie złotą honorową Zasłużonemu dla Lublina – 1982 i 1987, Za zasługi dla Województwa Białkopodlaskiego – 1984, Za zasługi dla Lubelszczyzny – 1985, złotą honorową I stopnia z 3 diamentami Polskich Linii Lotniczych LOT – 1985, złotą honorową Towarzystwa Polonia – 1989, złotą Aeroklubu Polskiego – 1990, statuetką „Ikara” Aeroklubu Polskiego – 2002, tytułem Bene Meritus Terrae Lublinensi – 2008, nagrodą Krajowej Rady Lotnictwa „Błękitne Skrzydła” – 2008, Nagrodą Kulturalną Marszałka Województwa Lubelskiego – 2008.

Był współorganizatorem w 1952 r. Aeroklubu Robotniczego w Świdniku (obecnie członek honorowy) oraz założycielem w 1988 r. – także w Świdniku – Amatorskiego Klubu Filmowego „ROTOR-FILM”. Prócz pracy dydaktycznej z młodzieżą, która w ciągu ponad 20 lat istnienia Klubu stworzyła ok. 150 autorskich obrazów filmowych, sam zrealizował 27 filmów, głównie dokumentalnych, uhonorowanych 13 nagrodami i wyróżnieniami (ostatnie w 2009 r.).

*

Dariusz Kudeń (ur. 1974 r.), absolwent Prywatnego Policealnego Studium Zawodowego im. Wincentego Pola, specjalizacja obsługa celnej. Pasjonat lotnictwa i fotografii, członek grupy „Syndykat Fotograficzny”. Od 2008 r. zajmuje się fotografią lotniczą. Uczestniczył w wielu konkursach i wystawach fotograficznych. Jego prace zamieszczane były w szeregu czasopismach i gazetach, m.in. takich jak: „Lotnictwo”, „Armia”, „Aero”, „Polska Zbrojna”, „Kurier Lubelski”, „Gazeta Politechniki Rzeszowskiej”.

Miejski Ośrodek Kultury w Białej Podlaskiej

Wystawa fotografii

Skrzydlaty generał

i prezentacja filmu

Dziennik pilota Góry

w reżyserii Adama Ustynowicza

red. Tadeusz Chwałczyk

gen. Tadeusz Góra

Miejski Ośrodek Kultury
w Białej Podlaskiej

zaprasza

Tadeusz Góra urodził się 19 stycznia 1918 r. w Krakowie. Rodzice: Bronisława z Wiszniewskich i Jan Góra, uczestnik walk legionowych, później kapitan Wojska Polskiego i inspektor Straży Granicznej, który po przejściu w 1933 r. na emeryturę osiadł w Wilnie. Tadeusz Góra wstąpił do Aeroklubu Wileńskiego i w czerwcu 1934 r. rozpoczął szkolenie na podwileńskim szybowisku Grzegorzewo. W rok później trafił do Szkoły Szybowcowej Bezmiechowa w Bieszczadach. 13maja1937 r. wykonał lot trwający 18 godzin, a później zwyciężył w Krajowych Zawodach Szybowcowych. 18 maja 1938 r. wystartował z Bezmiechowej na przelot zakończony lądowaniem w Małych Solecznikach koło Wilna. Przeleciał dystans 577,8 km ustanawiając rekord Polski. Za pokonanie bariery 500 km w locie swobodnym jako pierwszy pilot na świecie wyróżniony został przez Międzynarodową Federację Lotniczą (FAI) – MEDALEM LILIENTHALA. Latem 1939 r. wykonał przelot docelowy z Polichna k.Kielec do Bydgoszczy, o długości 304 km.

Po wybuchu wojny w 1939 r. ewakuował się samolotem RWD-8 do Łucka, gdzie po wkroczeniu wojsk radzieckich został zatrzymany, a po otrzymaniu przepustki udał się do rodziców w Wilnie. Potem przez Kowno, Rygę i Sztokholm przedostał się do Szkocji, skąd statkiem odpłynął do Francji, wstępując do formowanej tam Armii Polskiej gen. Sikorskiego. Po załamaniu frontu niemiecko-francuskiego ewakuował się do Anglii, gdzie otrzymał przydział do brytyjskiej jednostki lotniczej. Po przeszkoleniu skierowany do 316 polskiego dywizjonu myśliwskiego, w którego składzie 18listopada1941 r. wykonał pierwszy lot bojowy. W okresie od kwietnia 1942 do września 1943 r. zestrzelił bądź uszkodził w powietrznych pojedynkach 4 samoloty niemieckie. Po przebrojeniu dywizjonu w szybsze samoloty „Mustang” wykonał 28 lotów na przechwycenie niemieckich „bomb latających” V-1 i 31lipca1944 r. jedną z nich zniszczył. Uszkodził też wypływający z portu niemiecki okręt podwodny. Po zakończeniu wojny zdemobilizowany został w stopniu polskiego porucznika i angielskiego kapitana. Za wojenny wysiłek Tadeusza Górego odznaczono Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari, trzykrotnie Krzyżem Walecznych oraz odznaczeniami brytyjskimi: „1939-45 Star”, „Air Crew Europe Star & Clasp”, „Defence War Medal 1939-45”. W okresie wojny wykonał 883 loty w łącznym czasie 1062 godz. 20 min.

Do Polski Tadeusz Góra powrócił w 1948 r., rozpoczynając pracę instruktora, a potem szefa wyszkolenia w Szkole Szybowcowej Żar k. Żywca. W rok później uzyskał – jako trzeci polski pilot – Złotą Odznakę Szybowcową, a po wykonaniu w lipcu 1950 r. lotu wysokościowego (5038 m) spełnił ostatni warunek (dwa uzyskał w przedwojennych przelotach) do Złotej Odznaki Szybowcowej z TRZEMA DIAMENTAMI. Był pierwszym Polakiem i drugim pilotem na świecie, który zdobył komplet szybowcowych diamentów!

Do służby w lotnictwie wojskowym kapitan Tadeusz Góra powrócił w 1957 r. Po przeszkoleniu na samolotach odrzutowych był dowódcą klucza, eskadry i szefem strzelania powietrznego pułku. 30 czerwca1960 r., podczas startu na myśliwcu MiG-19 (uszkodzeniu uległy oba silniki samolotu) po mistrzowsku wylądował lotem ślizgowym.

W wojsku nie zaprzestał latania na szybowcach i w 1962 r. zdobył tytuł mistrza Polski, a w dwa lata później wykonał swój najdłuższy przelot szybowcowy, pokonując odległość 630 km. W 1972 r. w stopniu podpułkownika pilota I klasy odszedł na emeryturę, a w pięć lat później zaczął – jako pilot cywilny – latać w Świdniku na śmigłowcach. Ostatni lot wykonał w 1987 r. mając 69 lat. W ciągu całej swej służby w lotnictwie spędził w powietrzu ok. 10 tysięcy godzin.

W 80-lecie urodzin Rada Miasta nadała Tadeuszowi Górze tytuł „Zasłużony dla Miasta Świdnika”, a w 2001 roku otrzymał godność „Honorowego Mieszkańca Miasta i Gminy Lesko” (w tej gminie leży Bezmiechowa). W roku 2002 minister obrony narodowej mianował Tadeusza Górego na stopień pułkownika . W 2004 r. nowo wybudowanemu Akademickiemu Ośrodkowi Szybowcowemu w Bezmiechowej nadano imię płk. pil. Tadeusza Góry. W dniu 88 rocznicy urodzin – 19 stycznia 2006 r. – odznaczony został Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, 14 czerwca 2006 w Alei Gwiazd Polskiego Lotnictwa w dęblńskiej Szkole Orłąt odsłonięto tablicę poświęconą płk. pil. Tadeuszowi Górze, a 29 października tego samego roku wręczono mu Wyróżnienie Honorowe „DEDAL” za instruktorski wysiłek w szkoleniu polskich pilotów. 1lutego 2007 r. na Zamku Królewskim w Warszawie nastąpił promocyjny pokaz filmu reżyserii Adama Ustynowicza zatytułowanego „Dziennik pilota Góry”. 8 sierpnia 2007 r. Prezydent RP mianował Tadeusza Górego generałem brygady w stanie spoczynku. W 2008 r. ukazała się biograficzna książka autorstwa Tadeusza Chwałczyka zatytułowana „Medalowe wzloty” prezentująca sylwetkę generała-nestora.

Generał Tadeusz Góra zmarł 4 stycznia 2010 r. w Świdniku, mając prawie 92 lata, i został pochowany w Alei Zasłużonych.

Opracował: Tadeusz Chwałczyk

Miejski Ośrodek Kultury w Białej Podlaskiej

serdecznie zaprasza na
wernisaż wystawy fotografii

Skrzydlaty generał

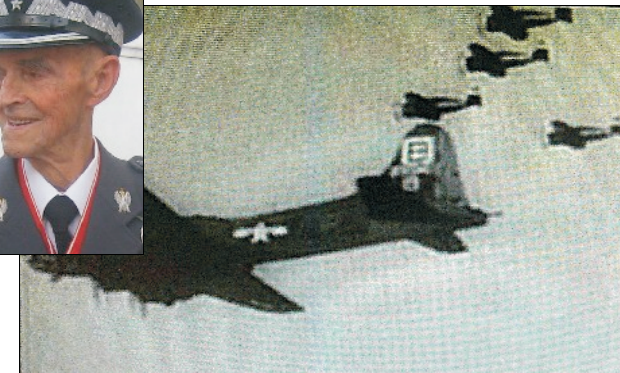
oraz prezentację filmu

Dziennik pilota Góry

w reżyserii Adama Ustynowicza

przygotowaną przez

Tadeusza Chwałczyka i Dariusza Kudenia

Wernisaż wystawy i projekcja filmu odbędą się
w piątek 15 kwietnia 2011 r. o godz. 18.00
w Miejskim Ośrodku Kultury w Białej Podlaskiej
ul. Warszawska 12c (Park Radziwiłłowski)

Wstęp wolny